

Oproep aan de federale regering:

Samen met de instellingen zonder winstoogmerk werken voor het maatschappelijk belang

Op 3 februari 2025 trad de nieuwe Belgische regering in functie. Deze erkent in haar regeerakkoord expliciet het maatschappelijk en economisch belang van de non-profit sector voor het land. Ze verklaart dat ze het menselijk aspect nooit uit het oog zal verliezen en spreekt van empathie jegens de meest kwetsbaren in onze bevolking.

De ImpactCoalitie roept de regering op om, in dialoog met de vertegenwoordigers van de instellingen zonder winstoogmerk (IZW's), te streven naar een constructieve samenwerking ten bate van het maatschappelijk belang in ons land.

Voorafgaand aan de verkiezingen van juni 2024 legde de ImpactCoalitie een Memorandum voor aan de democratische politieke partijen, dat in verschillende domeinen een aantal voorstellen omvat die de IZW's in staat moeten stellen om zich meer te concentreren op hun prioritaire missies van maatschappelijk belang. Een bijgewerkte versie hiervan werd gepubliceerd na die verkiezingen (24/07/24) – zie bijlage.

Het op 31 januari 2025 afgesloten regeerakkoord van de 5 partijen van de zogenaamde Arizona-coalitie omvat, naast een aantal voornemens die aansluiten bij de inhoud van het Memorandum, eveneens punten die een uitdaging vormen voor de sector van het maatschappelijk belang en de filantropie.

De ImpactCoalitie pleit ervoor dat de regering een structurele dialoog zou aangaan met de IZW's waarbij de implementatie van de voor de sector belangrijke punten in het regeerakkoord in samenspraak tot stand zou kunnen komen.

Aansluitingspunten van het Regeerakkoord bij het memorandum:

A. ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

Het Memorandum stelt vast dat er vaak veel tijd verloren gaat in het vervullen van administratieve verplichtingen, terwijl het ook efficiënter, sneller of eenvoudiger zou kunnen, onder andere dankzij de digitalisering. We pleiten in dit kader ook voor de implementatie van de Kamer-resolutie dd. 8/6/2023, 'betreffende het stimuleren van de digitalisering voor verenigingen zonder winstoogmerk'.

Het regeerakkoord biedt hiertoe een aantal positieve aanzetten:

In verband met het UBO-register:

P35, eerste punt onder de hoofding 'administratieve vereenvoudiging':

De wetgeving inzake het UBO-register wordt aangepast. Het instrument moet als doel hebben om fraude efficiënt te bestrijden maar mag niet langer aanleiding geven tot administratieve overlast en extra kosten in hoofde van ondernemingen. Alle informatie die in het UBO moet komen, en reeds via andere kanalen (notaris, KBO, ...) beschikbaar is, moet rechtstreeks doorstromen naar het UBO (zonder kosten of lasten).

P58, derde punt, onder het tweede hoofdstuk i.v.m. administratieve vereenvoudiging:

We vereenvoudigen en verminderen de administratieve verplichtingen met betrekking tot het zgn. 'UBO-register' door financiële instellingen toegang te geven tot het register zodat bedrijven maar één keer hun gegevens en wijzigingen moeten doorgeven. Daarnaast optimaliseren we de achterliggende processen bij de gegevensuitwisseling tussen verschillende databanken.

In verband met vereenvoudigingsvoorstellen in het algemeen en digitalisering meer in het bijzonder:

P58, eerste punt onder het tweede hoofdstuk i.v.m. administratieve vereenvoudiging:

We starten een traject op met alle belanghebbenden om op zoek te gaan naar welke regels vereenvoudigd of geschrapt kunnen worden. Dit traject moet uiterlijk eind 2025 resulteren in concrete gebruiksvriendelijke (burgers en bedrijven) vereenvoudigingsvoorstellen zonder het algemeen belang te schenden. Ook voor verenigingen zetten we in op administratieve vereenvoudiging. Enerzijds door het verderzetten van een digitaliseringstraject wat onder meer de digitale neerlegging van statutenwijzigingen, maar ook van jaarrekeningen inhoudt. Anderzijds door de betrokken overheidsdiensten zoals griffies aan te zetten om samen gemeenschappelijke richtlijnen uit te werken zodat de procedures overal hetzelfde zijn.

In verband met het 'only once principe':

P68, helemaal onderaan:

De overheidsdiensten waken erover dat alle systemen maximale uniformiteit vertonen zodat interoperabiliteit verzekerd is en het only once principe verder geïmplementeerd kan worden. Open standaarden en het gebruik van gestandaardiseerde API's worden hier als basis gehanteerd.

In verband met de neerleggingsplicht van jaarrekeningen:

P 46, onder het hoofdstuk 'Fraudebestrijding':

De huidige verplichte neerlegging van de jaarrekening voor vzw's en stichtingen bij de griffie wordt vervangen door een verplichte neerlegging bij de balanscentrale van de NBB.

In dat kader zal binnen de Wet Lagere Kosten de neerleggingskost geschrapt worden voor kleine vennootschappen en verenigingen

In verband met de de-risking door banken:

P58, onder het hoofdstuk 'Administratieve Vereenvoudiging':

De regering vraagt de regulator om bijkomende controles uit te voeren op het fenomeen van de-risking door banken en kredietinstellingen. De regering evalueert de wetgeving rond de basisbankdienst en stuurt bij waar nodig. Dit zowel ten aanzien van ondernemingen, diplomatieke zendingen, VME's en verenigingen als wat betreft de basisbankdienst voor particulieren.

B. FISCALITEIT

Afgezien van het punt inzake de vermindering van de belastingaftrek voor giften van 45 naar 30% - een zeer negatieve zaak voor de sector voor het maatschappelijk belang (zie verder) - staan er in het regeerakkoord een aantal passages die van groot belang zijn voor de IZW's:

Zo wordt de **herziening van de fiscaliteit, die de non-profit-actoren betreft**, aangekondigd: P 47, weliswaar in het Hoofdstuk Fraude – wat toch wel een negatieve perceptie schept ten aanzien van de non-profit sector - :

De toepassing van de non-profitfiscaliteit (o.a. rechtspersonenbelasting) wordt aangepast in het licht van het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. We evalueren de doelmatigheid van het winstuitkeringsverbod en pakken de toenemende tendens van het gebruik van vzw's om onrechtmatig handel te drijven en zichzelf te verrijken zonder belastingen te betalen aan. Een hervorming moet gericht zijn op vereenvoudiging, rechtszekerheid, duidelijkheid en met het oog op de gezonde financiële situatie van non-profitorganisaties en vzw's. Daarbij worden alle verschillende belastingen die drukken op vzw's en andere non-profitorganisaties zoals de patrimoniumtaks, rechtspersonenbelasting, ... geëvalueerd

Dit zal, zoals gevraagd in het memorandum, de mogelijkheid bieden om de wet- en regelgeving inzake het begrip 'zonder winstoogmerk' te harmoniseren.

Gezien het belang van de fiscale regelgeving voor de IZW's herhalen we de vraag van het Memorandum om een "Contactgroep Giften", tussen de sector en de bevoegde FOD op te richten, zoals die ook in het verleden bestaan heeft. Deze contactgroep zou zich o.m. kunnen buigen over de verduidelijking, aanpassing en modernisering van de erkenningsprocedure voor vzw's, evenals over de gevolgen van de verplichting om het Nationaal Nummer toe te voegen aan fiscal attest.

C. De 30%

In het Memorandum wordt ervoor gepleit om de vrijgevigheid van de bevolking met aangepaste (fiscale) maatregelen te ondersteunen. De nieuwe regering wenst nu de andere richting uit te gaan door de bestaande belastingvermindering van 45% te laten zakken naar 30%.

Zie P38 van het regeerakkoord.

De belastingvermindering voor giften moedigt onze medeburgers aan om bij te dragen voor het maatschappelijk belang. Het is tevens een erkenning door de overheid van het belang van de taken die het middenveld opneemt in de plaats van of in aanvulling op de overheidsdiensten.

De maatregel betreft mensen, in de eerste plaats de meer dan een miljoen huishoudens, die jaarlijks ruim 350 miljoen euro giften overmaken voor het goede doel, gemiddeld toch meer dan € 300 per gezin! Tegelijk treft de maatregel honderdduizenden 'begunstigden', mensen die min of meer afhankelijk zijn van diensten of hulp die mede dankzij de vrijgevigheid van de bevolking mogelijk gemaakt worden.

De 'winst' voor het federale budget is beperkt (cf. Minister van Financiën, Jan Jambon, in de commissie Financiën : 40,26 miljoen euro), terwijl de verliezen voor de sector - en voor de samenleving - aanzienlijk en buiten verhouding zijn, zoals : een daling van het bedrag van de giften, dus een vermindering van de eigen en vrije middelen van organisaties en instellingen; de negatieve impact op de budgetten om bovenvermelde taken te verzekeren, terwijl de noden eerder stijgen dan dalen en de subsidies eerder dalen dan stijgen; negatieve impact op de werkgelegenheid in de sector en verhoogde werkdruk voor wie in dienst kan blijven. In deze onzekere en duistere tijden, is het vitaal voor de hele samenleving dat bemoedigende, stimulerende en hoopgevende signalen gegeven worden. Deze maatregel, zoals die zou voorzien zijn in het regeerakkoord, doet net het omgekeerde.
